

dekonta

Vývoj a testování biodegradačních metod sanace znečištění výbušninami

Formální představení projektu

- ✓ 2009-2013 – projekt číslo **FR TI1/237**
- ✓ Finanční podpora ministerstva průmyslu a obchodu ČR

Účastníci: **DEKONTA**, a.s.- hlavní příjemce
ENACON, s.r.o. - spolupříjemce

Cíle a zaměření projektu

- **Biologická redukce nitroaromatických látek podpořená přidavkem organického substrátu**
- ✓ **reálně kontaminovaná lokalita na území EU**
- ✓ **hlavní kontaminant: trinitrotoluen (TNT)**
- ✓ ***TESTY Ex situ*** (laboratorní a čtvrtprovozní měřítko)
- ✓ ***TESTY In situ*** (poloprovozní měřítko)

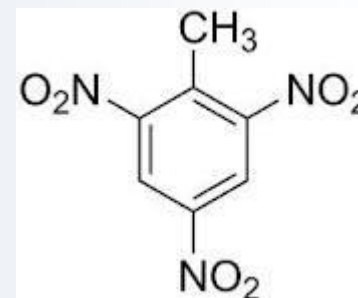
Technologický postup

Vychází z charakteru molekuly TNT

- vysokoenergetické substituenty
- vysoký redukční potenciál

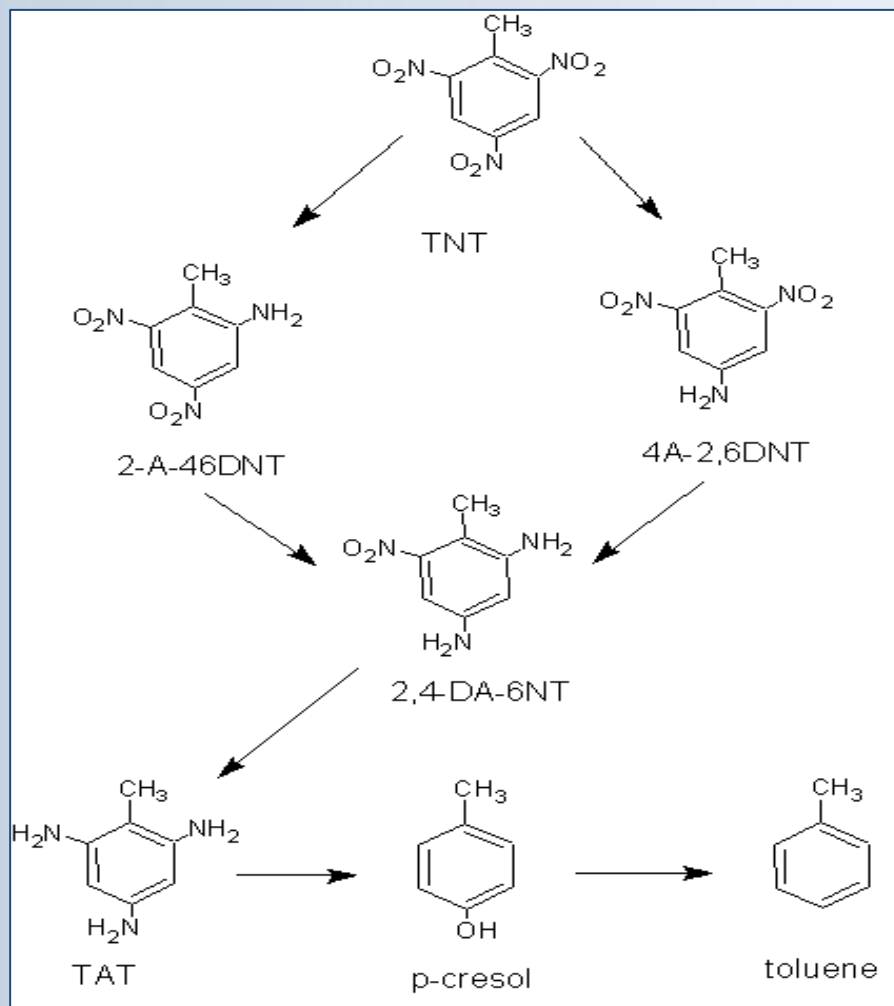
redukční mechanismus

- **anaerobní podmínky** (charakteristické nízkým oxidačně-redukčním potenciálem, nárůstem anaerobních bakterií a síran redukujících bakterií)
- musí být zajištěn dostatečný **přísun fermentačního substrátu** pro produkci rozpuštěného vodíku

Předpoklad: přítomny bakteriální kmeny schopné rozkládat nitroaromatické sloučeniny

Metabolická dráha rozkladu TNT

LEGENDA

TNT

= trinitrotoluen

2-A-4,6DNT

= 2-amino-4,6-dinitrotoluen

4-A-2,6DNT

= 4-amino-2,6-dinitrotoluen

2,4-DA-6NT

= 2,4-diamino-6-nitrotoluen

TAT

= 2,4,6-triaminotoluen

Laboratorní testy

CÍL:

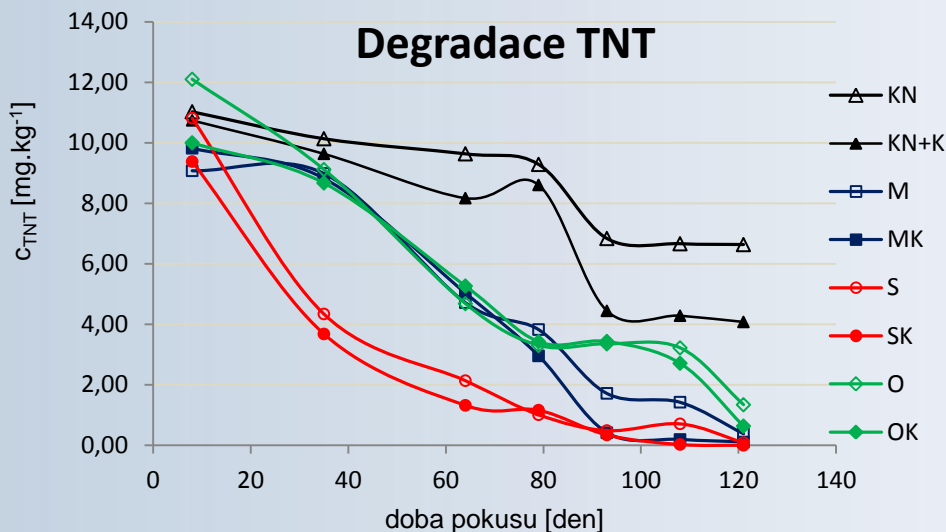
- Ověření vybrané redukční metodiky (snížení ORP, nárůst anaerobních bakterií, míra degradace TNT)
- Výběr nejvhodnějšího organického substrátu
 - syrovátka
 - melasa
 - octan sodný
 - kombinace s anaerobním kalem

Sledované parametry:

(F-CH parametry,
nitroaromatické sloučeniny,
TOC, PLFA, ekotoxicita,
síran-redukující bakterie)

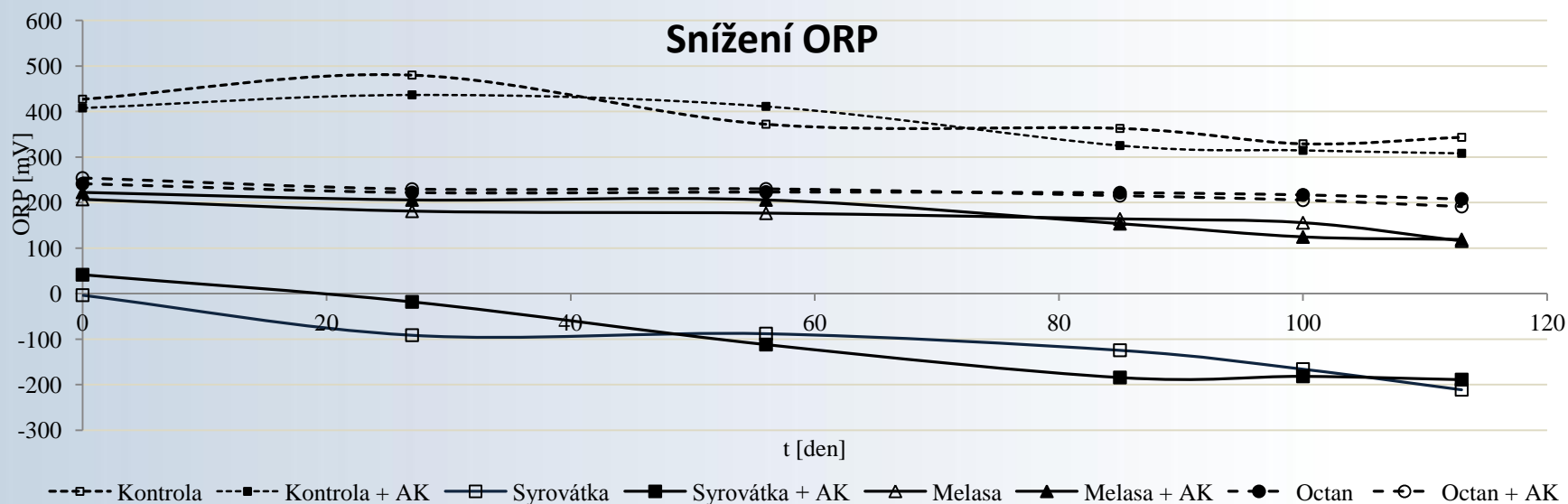

Laboratorní testy - závěr

Syrovátka prokázala:

- nejrychlejší degradaci TNT v zemině
- nejvýraznější pokles ORP ve vodě

Čtvrtprovozní testy

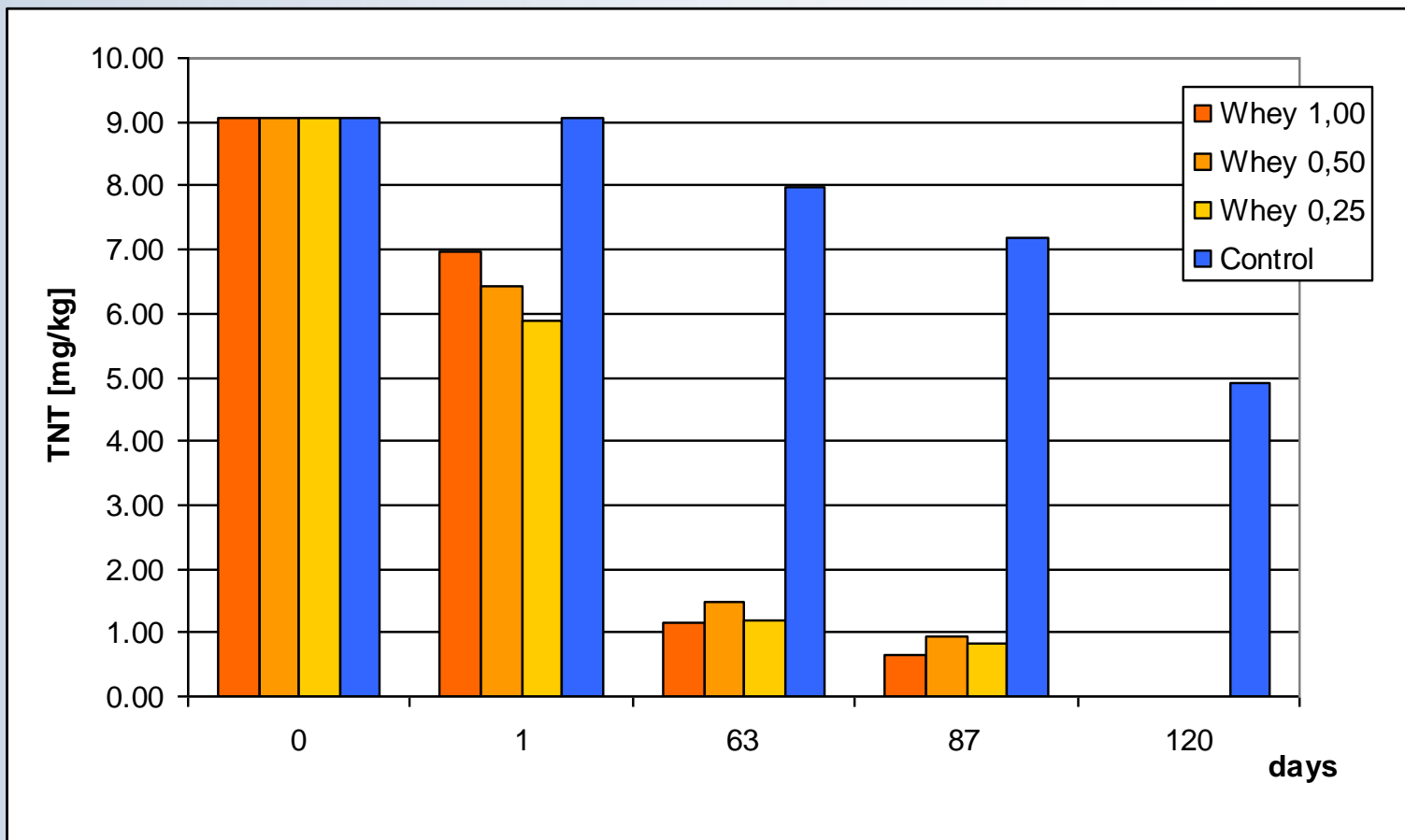
Cíl: scale up laboratorních testů

ZÁVĚRY:

- celkové potvrzení výsledků laboratorních testů
- kompletní degradace TNT i jeho metabolických meziproductů po 120 dnech
- dosažení záporných hodnot ORP
- nárůst anaerobních bakterií
- optimální dávkování syrovátky: hladina TOC ~ 500 mg/l

Koncentrace TNT [mg/kg]

Poloprovodní zkoušky

Poloprovozní zkoušky

- In situ zasakování syrovátky pomocí perforovaných zasakovacích vrtů

Dvě lokality:

- **méně kontaminovaná oblast 1:**

$c_{\text{TNT}}(\text{zemina}) \sim 5 \text{ mg/kg}$,

$c_{\text{TNT}}(\text{voda}) \sim 10 \text{ mg/L}$

- **více kontaminovaná oblast 2:**

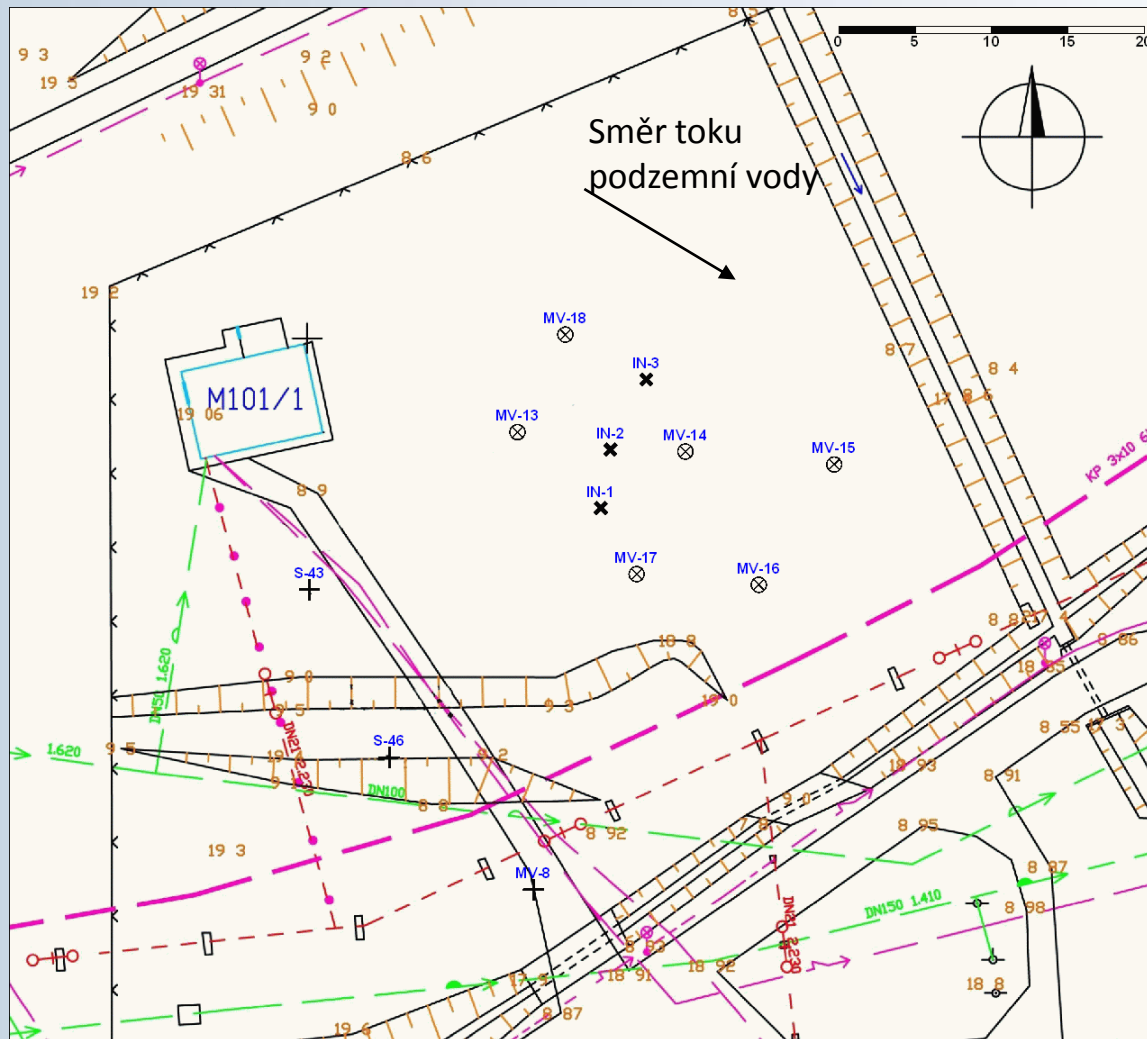
$c_{\text{TNT}}(\text{zemina}) \sim 20\text{--}80 \text{ mg/kg}$,

$c_{\text{TNT}}(\text{voda}) \sim 40\text{--}20 \text{ mg/L}$

zásak roztoku syrovátky

Poloprovozní zkoušky – lokalita 1

20 x 20 m

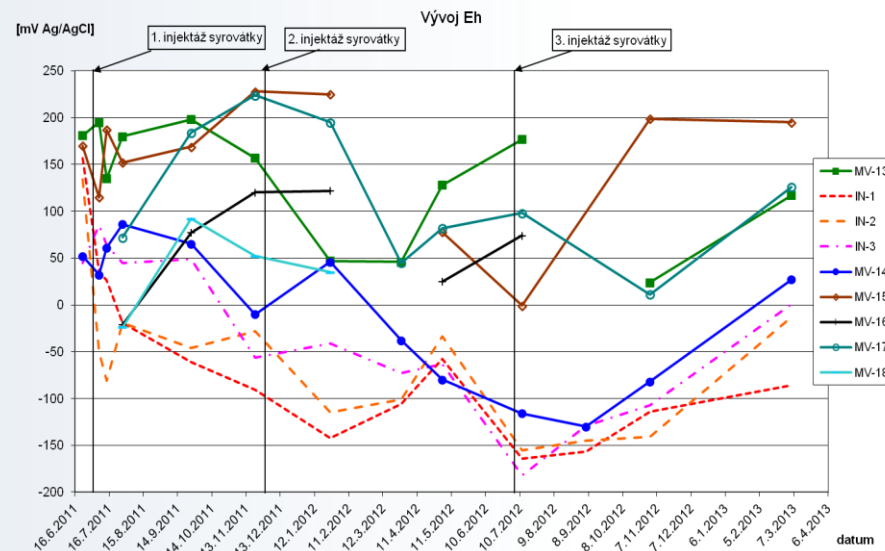
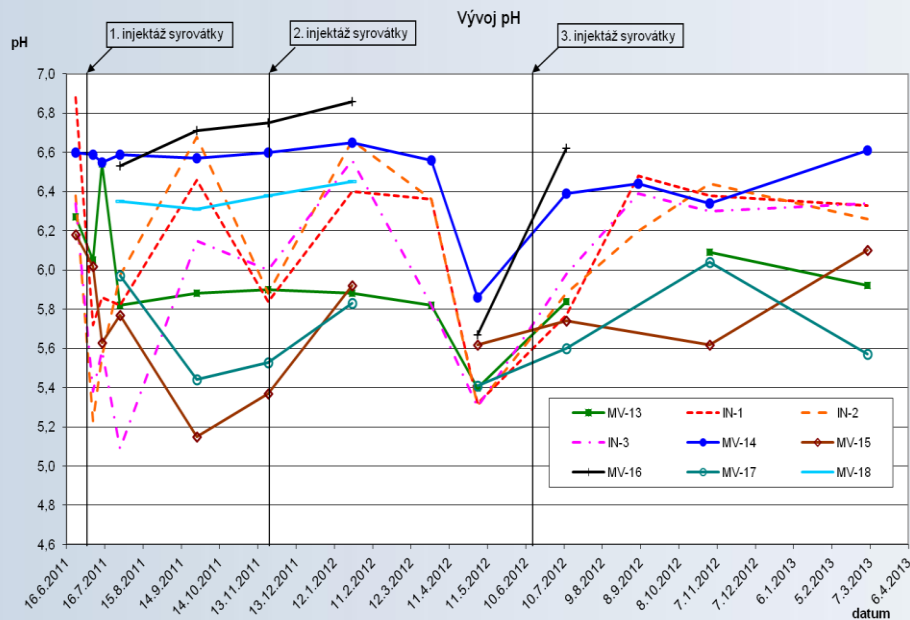
Období zkoušky:
06/2011-03/2013

Injektáž 30% roztoku
syrovátky: celkem 4x po
1,6 m³

monitoring: 1 a 3
měsíce po zásaku
syrovátky

⊗ *monitorovací vrt*
x *injekční vrt*

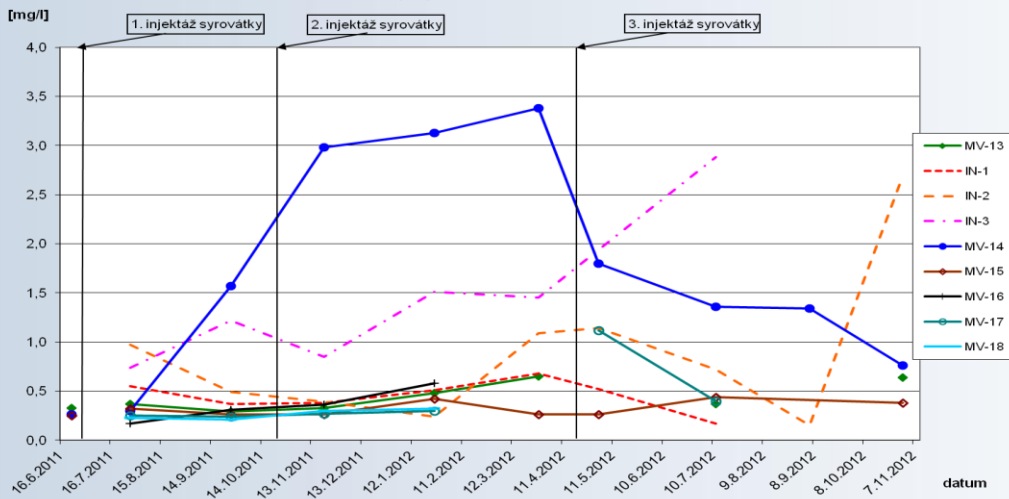
Poloprovozní zkoušky 1 - vývoj pH a ORP

Provozní zkoušky 1

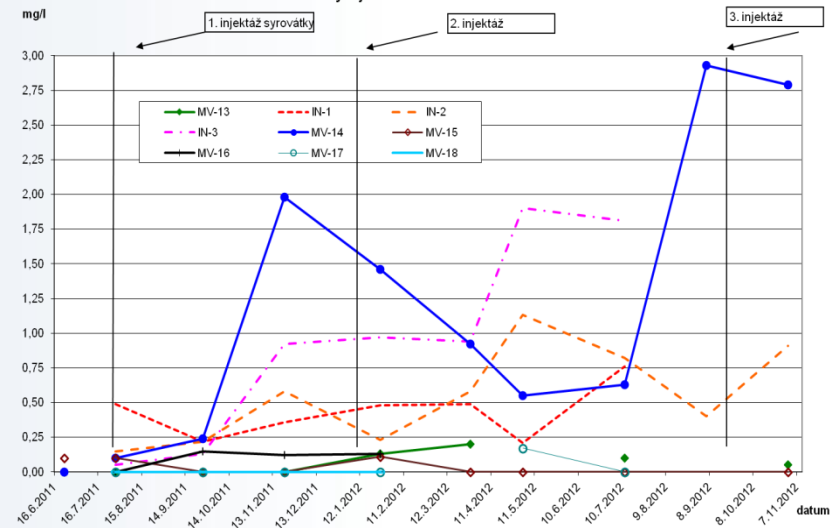
Analýza kontaminantů a vývoj rozkladných produktů

Vývoj koncentrace 4A26DNT

datum

Vývoj koncentrace 24DA6NT

datum

Poloprovozní zkoušky 1

- stanovení nižších organických kyselin, jako rozkladných produktů kvašení syrovátky mléčnými bakteriemi

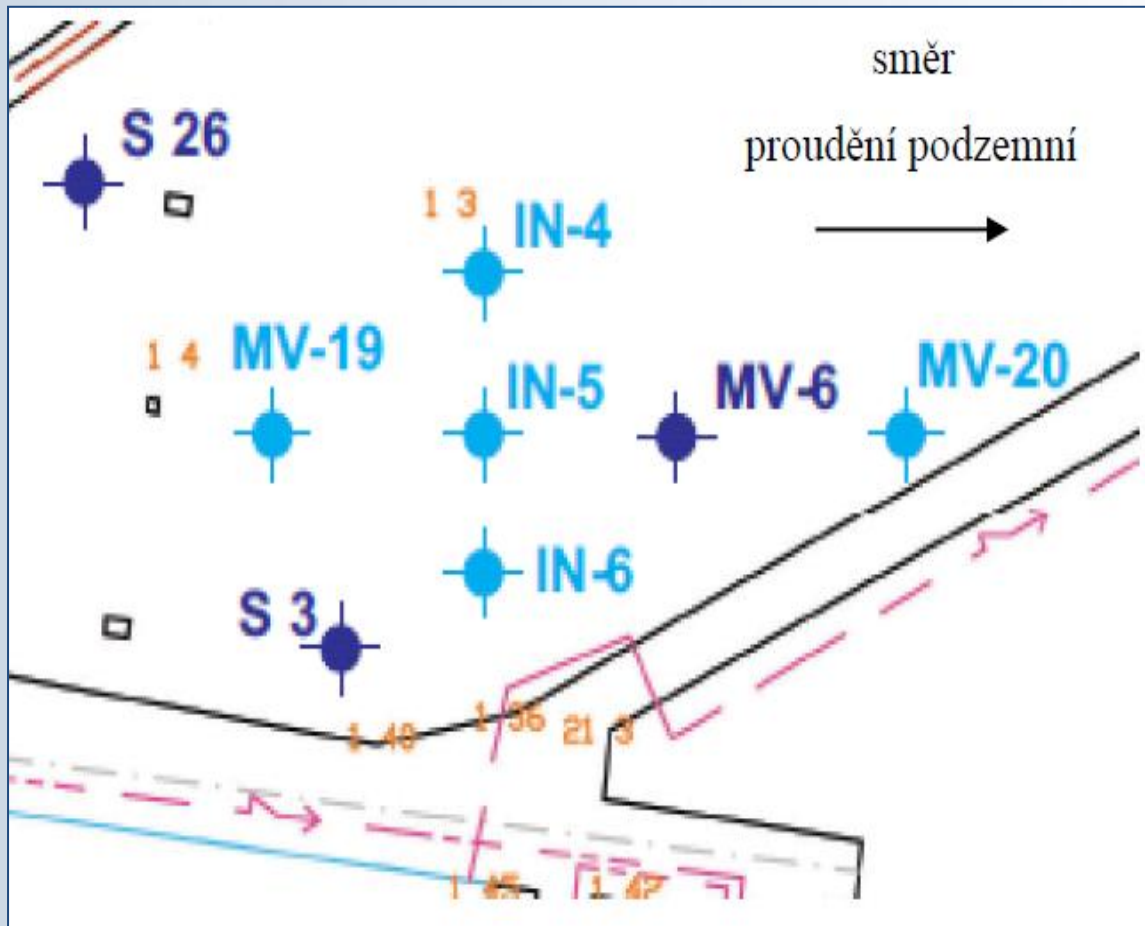
	IN-2 [mg/l]				MV-14 [mg/l]			
	5. kolo	6. kolo	7. kolo	9. kolo	5. kolo	6. kolo	7. kolo	9. kolo
toringu	1 týden před injeztáží	1 měsíc po injeztáží	3 měsíce po injeztáží	7 měsíců po injeztáží	1 týden před injeztáží	1 měsíc po injeztáží	3 měsíce po injeztáží	7 měsíců po injeztáží
m	28.3.2012	3.5.2012	12.7.2012	1.11.2012	28.3.2012	3.5.2012	12.7.2012	1.11.2012
octová	0,6	342	734	27,6	22,2	27,2	44,8	73,9
onová	<0,5	10	227	6,21	<0,5	<0,5	0,56	0,56
náselná	<0,5	136	253	1,68	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
mléčná	<0,5	1380	40,4	0,5	<0,5	0,63	1,65	0,77
	6,36	5,31	5,88	6,44	6,56	5,86	6,39	6,34

ZÁVĚRY

- Současné uspořádání poloprovozní zkoušky dosáhlo ustáleného stavu
 - anoxická zóna ovlivněná fermentací syrovátky se dále nerozšiřuje
 - veškeré TNT natékající do anoxické zóny je degradováno
- Navrhovaná technologie byla ověřena v poloprovozním měřítku

Poloprovozní zkoušky 2

20 x 20 m

Období zkoušky: 05/2012-0/2013

Injektáž 30-50% roztoku syrovátky

poslední aplikace společně s pufrem $\text{Ca}(\text{OH})_2$

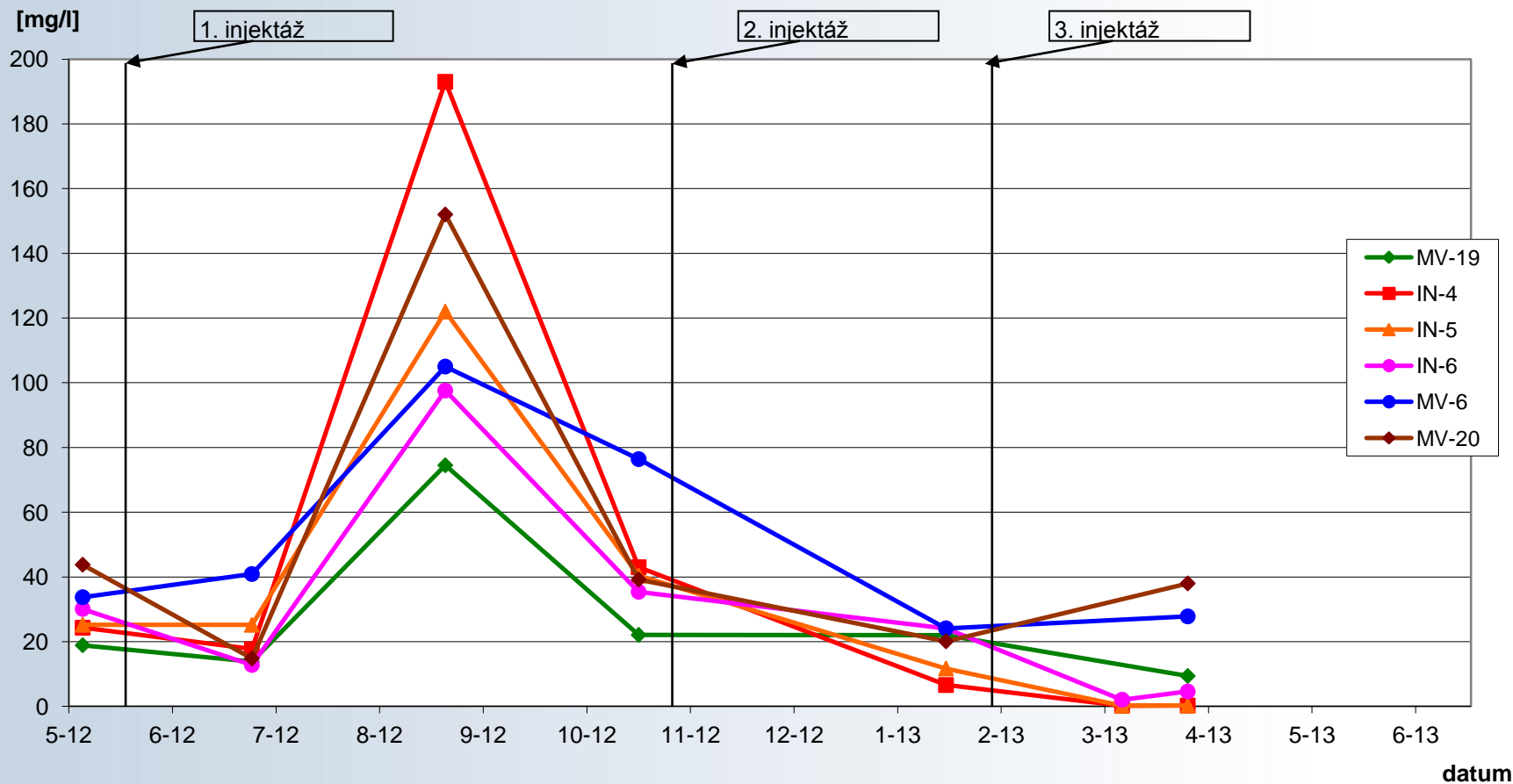
dávkování: 0,8-1,6 m³

monitoring: 1 a 3 měsíce po zásaku syrovátky

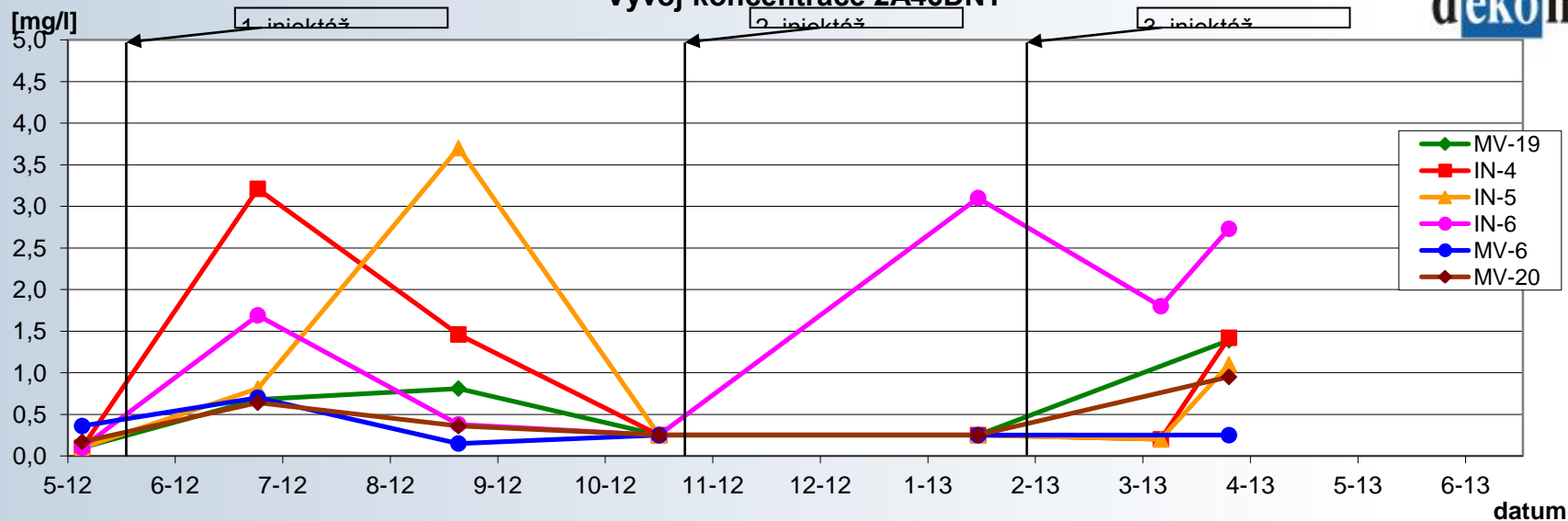
MV monitorovací vrt
IN injektážní vrt,
 vrty S3 a S26 nejsou v poloprovozu používány

Poloprovozní zkoušky 2

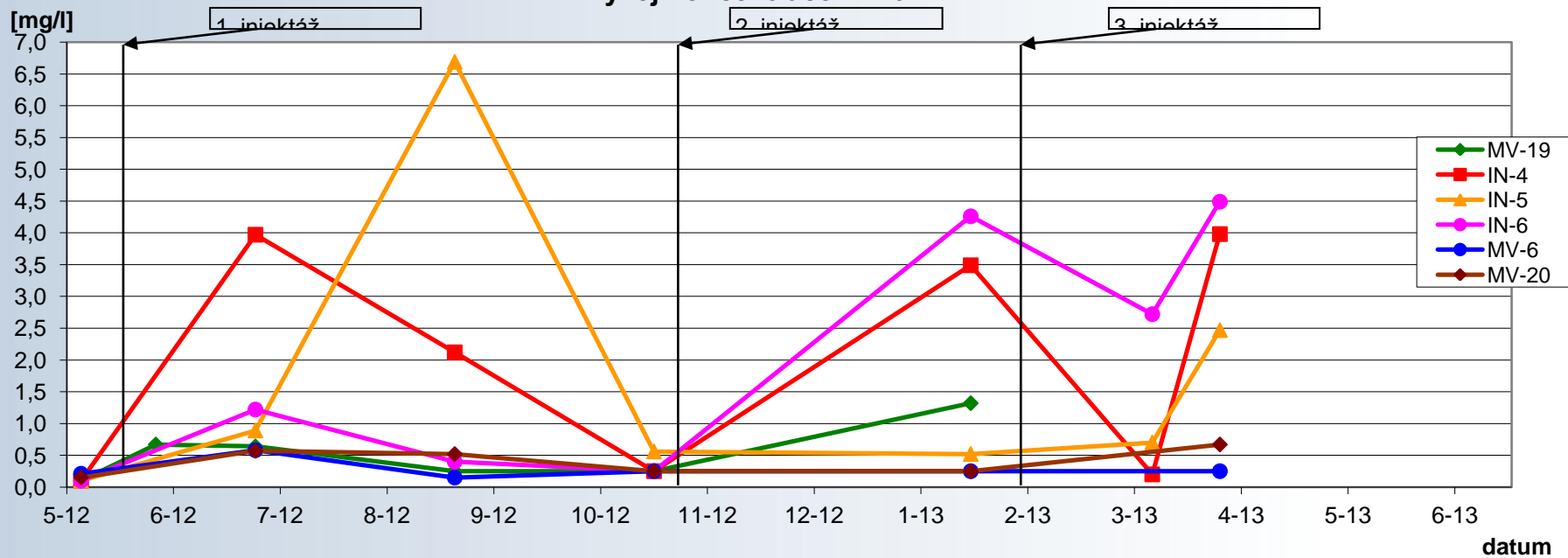
Vývoj koncentrace TNT

Vývoj koncentrace 2A46DNT

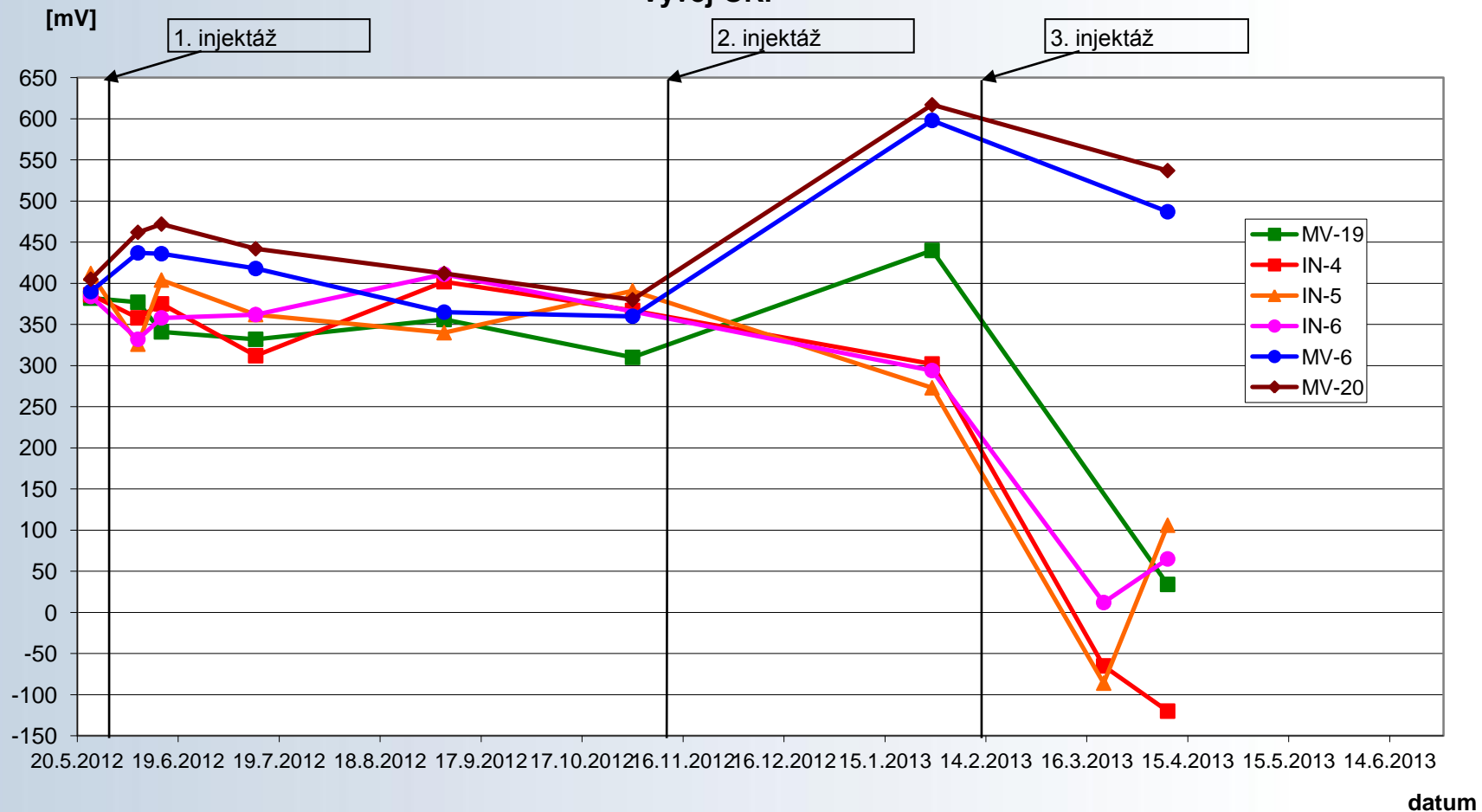

Vývoj koncentrace 4A26DNT

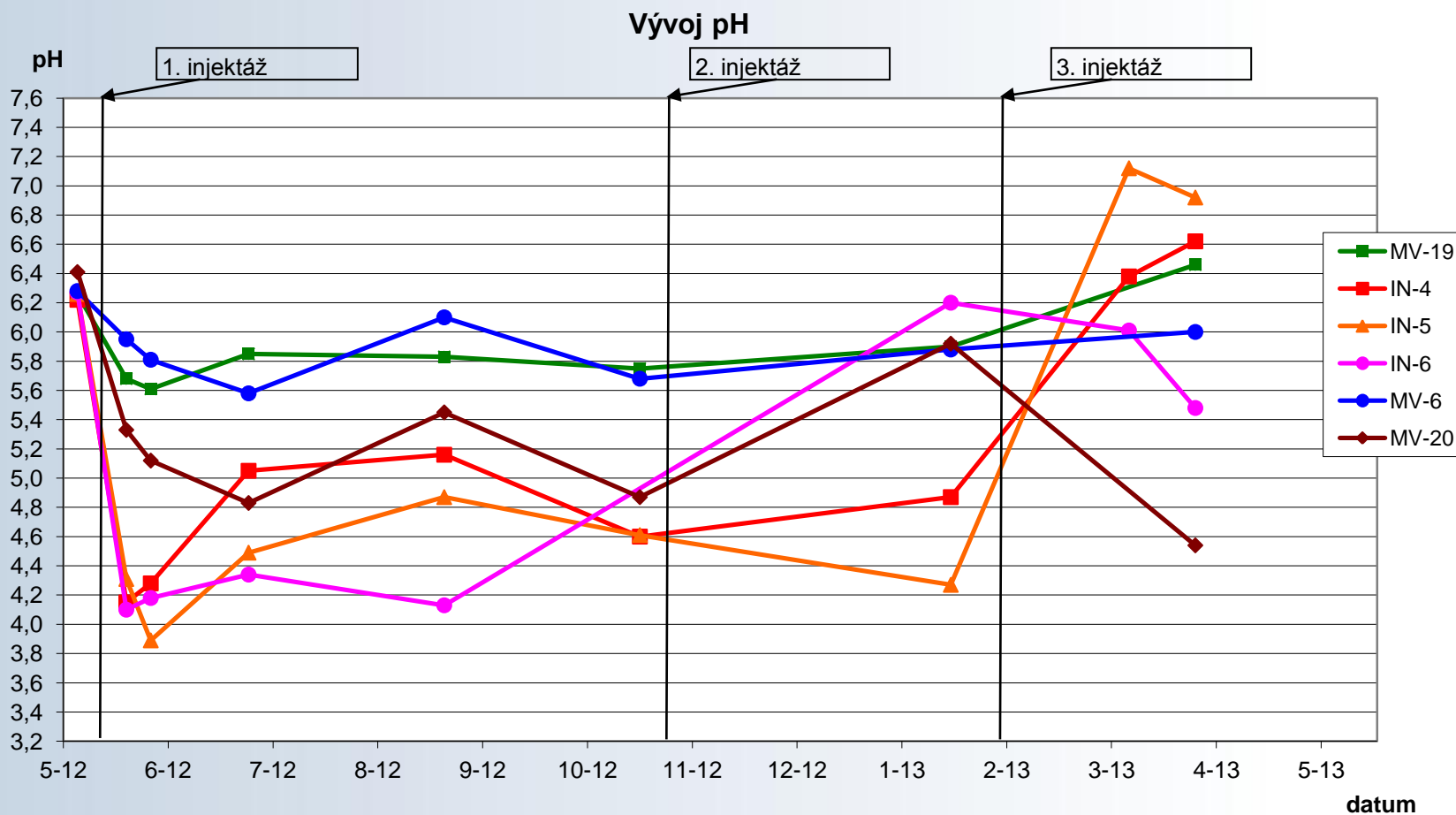

Poloprovozní zkoušky 2

Vývoj ORP

Poloprovozní zkoušky 2

ZÁVĚRY

- Po 3. injektáži syrovátky společně s pufovacím roztokem $\text{Ca}(\text{OH})_2$ se podařilo navodit redukční prostředí, které má za následek snížení TNT v injektážních vrtech se současným nárůstem rozkladných produktů.
- Byl potlačen vznik nízkého pH, který inhiboval fermentační aktivitu.
- Navrhovaná technologie byla ověřena i pro více kontaminovanou zeminu.

Závěr prezentace

- Sledem laboratorních a čtvrtprovozních testů s daným kontaminovaným materiálem se podařilo navrhnout účinnou technologii *in situ*, která byla prakticky vyzkoušena na dvou lokalitách v rámci poloprovozních testů
- Použitý substrát stimuluje biologický rozklad nitroaromatických látek i v prostředí s koncentrací (>20 mg/l)
- Dotace substrátu je limitována mírou snížení pH po zásaku do kontaminované zvodně, která je však potlačena přidáním pufru do zasakovaného roztoku
- Optimální koncentrace substrátu vyjádřena obsahem TOC v podzemní vodě: 90 až 350 mg/l
- Je vhodné sledovat momentální stav fermentace aplikovaného substrátu obsahy organických kyselin poskytujících H₂ při jejich rozkladu

Poděkování

- ✓ Ministerstvo průmyslu a obchodu
- ✓ ENACON: Pokorný , Němeček

Další účastníci:

Microbiological institute AVČR, AQUATEST, ALS Czech Republic, GEOBE, EUROFINFS